

POLIKLINISCH KRAAMHOK IN OPMARS

Marc Duijf, regionaal onderzoeker

Verskillende fabrikanten hebben een eigen poliklinisch kraamhok op de markt gebracht. Op het Varkensproefbedrijf te Sterksel vindt onderzoek plaats naar de gebruikswaarde van deze nieuwe kraamhokken.

Sinds enkele jaren is het aparte kraamhok voor zeugen opnieuw in de belangstelling gekomen. Dit is voortgekomen uit nieuwe ideeën en technische ontwikkelingen, die mogelijkheden creëerden om de biggensterfte te reduceren. De komst van de Profibox is hiervan het meest sprekende voorbeeld. Deze ontwikkeling heeft de naam "poliklinisch werpen" gekregen. Hieronder wordt verstaan het afbiggen onder omstandigheden die de overlevingskansen van de biggen vergroten.

De Profibox is een zeer luxueus kraamhok dat voorzien is van allerlei technische snufjes. Deze technische voorzieningen maken de box erg duur in aanschaf. Sinds korte tijd zijn er enkele fabrikanten die een nieuw kraamhok hebben ontwikkeld, waarbij een aantal positieve elementen van de Profibox in meer of minder mate zijn overgenomen. In deze kraamhokken zijn meestal speciale voorzieningen aangebracht die doodliggen verminderen en afkoeling van de big meteen na de geboorte tegengaan. Ook wordt vaak gezorgd voor een apart micro-klimaat voor de jonge big.

Op het Varkensproefbedrijf te Sterksel is een afdeling ingericht met diverse poliklinische kraamhokken.

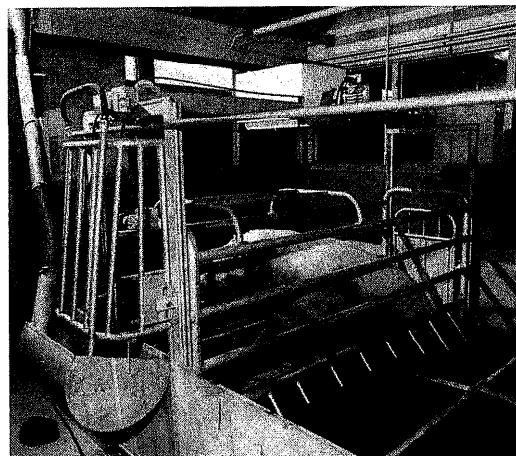
Beschrijving van de poliklinische kraamhokken
De verschillende kraamhokken hebben als kenmerk dat de box "recht" is opgesteld in tegenstelling tot het huidige kraamopfokhok, dat meestal een "schuine" box heeft. Momenteel zijn er boxen van vier verschillende fabrikanten in het onderzoek opgenomen.

1. Lambert Geerkens

Bij de "Elita-box" van Lambert Geerkens bevindt de zeug zich in een box van ± 60 cm breed, die met behulp van een electromotor ± 25 cm omhoog wordt getakeld zodra de zeug

gaat staan. Het voorste gedeelte van de vloer onder de zeug bestaat uit een rubber mat.

Het achterste gedeelte is een kunststofrooster. De box bevat zowel aan de voor- als aan de achterzijde een deurtje. Aan weerszijden van de zeug zijn er elektrisch verwarmde biggen-nesten, waarvan het voorste gedeelte verlicht en overkapt is. Tussen het biggenest en de zeug ligt een metalen rooster van 10 cm breed.

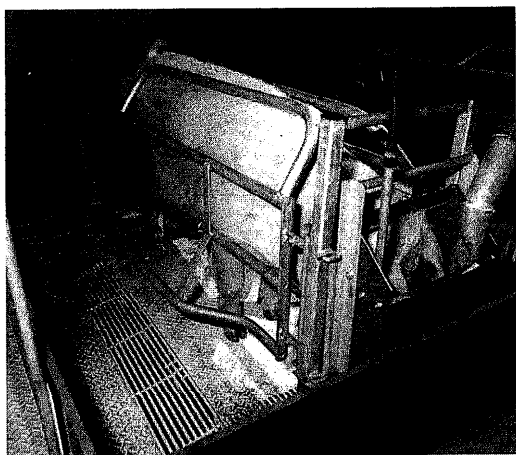

Elita-box, Lambert Geerkens

2. Nooyen

De "couveuse Farrowing S" van Nooyen heeft een beperkt aantal buizen. De box is boven smal en onder breed, zodat de zeug langzaam gaat liggen en de bereikbaarheid van het uier goed blijft. Aan de achterzijde is de box in breedte te verstellen. De vloer onder de zeug bestaat voor een deel uit een apart regelbare verwarmde plaat. Vanuit de zeug loopt de vloer naar beide zijden ongeveer 4 cm schuin omlaag naar de biggenesten. Deze drempel dient ter voorkoming van doodliggen. De biggenesten bestaan uit een verwarmde metalen plaat van 0,25 x 1,4 m. Het overige gedeelte van het hok

bestaat uit een metalen driekantrooster, dat evenals de dichte vloer voorzien is van een dunne kunststof coating. Het roostergedeelte achter in het hok is apart verwarmbaar.

Couveuse Farrowing S, Nooyern

3. Waninge

De "PK 10-box" van Waninge is ongeveer 65 cm breed. Achter in de box zijn opklapbare beugels aangebracht ter voorkoming van doodliggen. Het voorfront van de box is instelbaar, zodat de zeug altijd achter in de box op een verwarmde metalen plaat ligt. De biggennesten aan weerszijden van de zeug bestaan eveneens uit een verwarmde plaat van 0,35 x 1,2 m. In de rest ligt een metalen driekantrooster.

4. Inter Continental

Van deze fabrikant zijn twee boxen in het onderzoek opgenomen.

Type A

In dit kraamhok staat een Huweca-box. Dit is een box die smal is als de zeug staat. Zodra de zeug gaat liggen duwt zij de onderste buis, met tegendruk van een cilinder, naar buiten, zodat de box breed wordt en het uier goed bereikbaar is. Ter voorkoming van doodliggen is een biggenblazer aangebracht. De vloer onder de zeug is gedeeltelijk een kunststofrooster (polyrooster), en gedeeltelijk dichte kunststof vloer. De biggennesten aan weerszijden van de zeug liggen 2 cm lager dan de vloer onder de zeug. Deze rand dient ter beperking van doodliggen. Bovendien zorgt de rand voor een afscheiding van het biggennest. De biggennesten zijn voor een deel verwarmde polyester-betonnen platen (0,4 x 1,1 m) en gedeeltelijk kunststof biggenrooster.

Huweca-box, Inter Continental

Type B

In dit kraamhok staat ook een mechanische box met een biggenblazer. Onder de zeug is een kunststofrooster (polyrooster) gemonteerd. Aan beide zijden van de zeug bevinden zich zogenaamde HAKA-kisten. Dit zijn kunststof kisten van 1,75 m lang en 0,5 breed, voorzien van een rubberen vloer. De kisten zijn aan de voorzijde voorzien van doorzichtige kunststof flappen en worden met behulp van elektrisch verwarmde lucht op temperatuur gehouden. Tussen de kist en de box bevindt zich een kunststof biggenrooster. Dit rooster ligt, evenals bij type A, 2 cm lager dan het rooster onder de zeug.

5. Du Rau Mat

Deze box, van Duitse origine, is nog in ontwikkeling. Zodra de box gereed is, zal hij in het onderzoek opgenomen worden.

Onderzoek

Het onderzoek naar deze nieuwe kraamhokken richt zich voornamelijk op het technisch functioneren van bepaalde onderdelen in de kraamhokken. Het uitvalspercentage van de biggen speelt hierbij een belangrijke rol. De resultaten van de kraamhokken worden vergeleken met die van de Profiboxen en met die van een "gewoon" kraamopfokhok.

Naast de technische vergelijking vindt er ook onderzoek plaats naar het gedrag van de dieren: hoe kiezen de biggen hun ligplaats, hoe staat het met hokbevuiling en hoe is het liggedrag van de zeugen.

Bovendien krijgt de gezondheid van de dieren ruime aandacht. Alle veterinaire behandelingen worden, met bijbehorende oorzaak, geregistreerd.